

Inicijativa mladih s invaliditetom Boke (IMI Boke), mobilni telefon: +382 (0) 68 022 803, e-mail: info@imiboke.me

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava

PRIMJEDBE, PREDLOZI I SUGESTIJE

Za izradu Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći

Primjedba/Predlog/Sugestija 1:

U članu 2 Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći (u daljem tekstu: Zakon) nakon stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Besplatna pravna pomoć podrazumijeva i obezbjeđivanje potrebnih sredstava za potpuno pokrivanje troškova tumačenja i prevođenja na znakovni jezik pred nadležnim organima i pružaocima besplatne pravne pomoći.”.

Obrazloženje Primjedbe/Predloga/Sugestije 1:

Kako bi sva lica s invaliditetom iz člana 13 tačke 3 Zakona mogla da na ravnopravnoj osnovi sa drugima ostvare pravo na besplatnu pravnu pomoć, neophodno je iz državnog budžeta obezbjediti potpuno pokriće troškova tumačenja i prevođenja na znakovni jezik pred nadležnim organima i pružaocima besplatne pravne pomoći za osobe s oštećenjem sluha i govora. Ukoliko ova garancija, na predloženi ili izmijenjeni način, ne uđe u tekst Zakona, država Crna Gora će na posredan način diskriminirati osobe s oštećenjem sluha i govora pri ostvarenju prava na besplatnu pravnu pomoć, a što je suprotno Ustavu Crne Gore i ratifikovanim međunarodnim ugovorima, a naročito Konvenciji UN-a o pravima lica s invaliditetom.

Primjedba/Predlog/Sugestija 2:

U članu 30 Zakona nakon stava 2 dodaju se tri nova stava koja glase:

„Licima iz člana 13 tačka 3 i 4 besplatnu pravnu pomoć pružaju advokati sa spiska iz stava 1 ovog člana, za koje je naglašeno da se bave oblašću prava lica s invaliditetom, nasilja u porodici i trgovine ljudima.

Pravna obavještenja i pravne savjete licima iz člana 13 tačka 3 i 4 ovog Zakona mogu pružati i NVO koje se isključivo bave oblašću prava lica s invaliditetom, nasilja u porodici i trgovine ljudima.

Rješenje o statusu NVO koja se isključivo bavi oblašću prava lica s invaliditetom, nasilja u porodici i trgovine ljudima donosi ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa (u daljem tekstu: Ministarstvo), na zahtjev NVO, uz prethodno pribavljeno mišljenje ministarstva nadležnog za vođenje registra NVO.”.

Dosadašnji stavovi 3 i 4 postaju stavovi 6 i 7.

Obrazloženje Primjedbe/Predloga/Sugestije 2:

Za pružanje pravne pomoći licima s invaliditetom i žrtvama nasilja u porodici i trgovine ljudima su potrebna specifična pravna znanja iz ovih kompleksnih pravnih oblasti ali i senzibilitet i specifične vještine za rad i adekvatnu komunikaciju s ovim ciljnim grupama. Stoga pružanje besplatne pravne pomoći ovim grupama treba omogućiti isključivo od strane advokata/ica koji/e ta znanja, senzibilitet i vještine imaju, kako bi se izbjegle situacije da prilikom samog pružanja besplatne pravne pomoći pripadnici/e ovih grupa dožive diskriminaciju i povredu svog ljudskog dostojanstva i integriteta ličnosti.

Sa druge strane, NVO koje se isključivo bave ovim oblastima imaju ne samo predmetna pravna znanja, senzibilitet i vještine u radu i komunikaciji s licima s invaliditetom i žrtvama nasilja u porodici i trgovine ljudima, već u njima pravno savjetovanište najčešće i pružaju pripadnici/e ovih grupa. Zbog toga se lica s invaliditetom i žrtve nasilja u porodici i trgovine ljudima mnogo češće obraćaju ovim NVO za dobijanje pravnih obavještenja i pravnih savjeta, nego samim advokatima/icama i nadležnim institucijama. Kako ove NVO i dalje nemaju održivo finansiranje od strane institucija sistema, pravno savjetovanište koje one pružaju ovim grupama su često dovedena u pitanje. Zbog toga Zakon treba obezbjediti održivost ovih pravnih savjetovaništa, te na taj način omogućiti zaštitu ljudskih prava i sloboda lica s invaliditetom i žrtava nasilja u porodici i trgovine ljudima.

Primjedba/Predlog/Sugestija 3:

U članu 31 Zakona stavovi 1, 2 i 3 mijenjaju se i glase:

„Za pružanje besplatne pravne pomoći advokatima i NVO koje se isključivo bave oblastima prava lica s invaliditetom, nasilja u porodici i trgovine ljudima pripada 50% naknade za rad utvrđene Advokatskom tarifom i naknada nužnih troškova.

Ništav je sporazum između lica kome je odobrena besplatna pravna pomoć i advokata ili NVO

koje se isključivo bave oblastima prava lica s invaliditetom, nasilja u porodici i trgovine ljudima koji pružaju besplatnu pravnu pomoć o naknadi za rad ili naknadi nužnih troškova za vrijeme pružanja besplatne pravne pomoći.

Advokat i NVO koje se isključivo bave oblastima prava lica s invaliditetom, nasilja u porodici i trgovine ljudima su dužni da vode evidenciju o pruženim uslugama besplatne pravne pomoći.”.

Obrazloženje Primjedbe/Predloga/Sugestije 3:

NVO koje se isključivo bave ovim oblastima imaju ne samo predmetna pravna znanja, senzibilitet i vještine u radu i komunikaciji s licima s invaliditetom i žrtvama nasilja u porodici i trgovine ljudima, već i u njima pravno savjetovanište najčešće i pružaju pripadnici/e ovih grupa. Zbog toga se lica s invaliditetom i žrtve nasilja u porodici i trgovine ljudima mnogo češće obraćaju ovim NVO za dobijanje pravnih obavještenja i pravnih savjeta, nego samim advokatima/icama i nadležnim institucijama. Kako ove NVO i dalje nemaju održivo finansiranje od strane institucija sistema, pravno savjetovanište koje one pružaju ovim grupama su često dovedena u pitanje. Zbog toga Zakon treba obezbjediti održivost ovih pravnih savjetovaništa, te na taj način omogućiti zaštitu ljudskih prava i sloboda lica s invaliditetom i žrtava nasilja u porodici i trgovine ljudima. Smatramo da kvalitet pravnog savjetovaništa koje ove NVO pružaju ni malo ne zaostaju za kvalitetom pravnog savjetovaništa koje advokati/ice pružaju ovim grupama (nego čak i suprotno), te stoga i naknada za njihovo pružanje treba biti ista.

Primjedba/Predlog/Sugestija 4:

U članu 48 stavu 1 Zakona tačka 4 mijenja se i glasi: „4) ime advokata ili naziv NVO koja se isključivo bavi oblastima prava lica s invaliditetom, nasilja u porodici i trgovine ljudima, koja je određena za pružanje besplatne pravne pomoći;”.

Nakon tačke 4 dodaje se nova tačka koja glasi:

„5) ime sudskog tumača za znakovni jezik koji je određen za tumačenje i prevođenje licu s oštećenjem sluha i govora;”.

Tačke 5 do 13 postaju tačke 6 do 14.

Obrazloženje Primjedbe/Predloga/Sugestije 4:

Predložene izmjene i dopune člana 48 stava 1 Zakona predstavljaju konkretizaciju i dalju

razradu primjedbi/predloga/sugestija broj 1, 2 i 3. Dakle, potpuno ili djelimično usvajanje ove Primjedbe/Predloga/Sugestije je neophodno ukoliko se bilo koja od prethodnih primjedbi/predloga/sugestija inkorporira u tekst Nacrta Zakona, jer se ovim pitanjima mora odlučiti u Rješenju o priznanju prava na besplatnu pravnu pomoć.

Primjedba/Predlog/Sugestija 5:

U članu 50 Zakona stav 1 i 2 mijenaju se i glase:

„Advokat ili NVO koja se isključivo bavi oblastima prava lica s invaliditetom, nasilja u porodici i trgovine ljudima, koji pružaju besplatnu pravnu pomoć dužni su da, nakon pružene besplatne pravne pomoći, predaju Službi uputnicu uz koju se prilažu u originalu dokazi o troškovima ili zapisnik o pravnom savjetovanju.

Ako Advokat ili NVO koja se isključivo bavi oblastima prava lica s invaliditetom, nasilja u porodici i trgovine ljudima koji pružaju besplatnu pravnu pomoć ne vrate uputnicu u roku od osam dana od pružene usluge, gube pravo na naknadu troškova pružene besplatne pravne pomoći.”.

Obrazloženje Primjedbe/Predloga/Sugestije 5:

Predložene izmjene člana 50 Zakona predstavljaju konkretizaciju i dalju razradu primjedbi/predloga/sugestija broj 2, 3 i 4. Dakle, usvajanje ove Primjedbe/Predloga/Sugestije je neophodno ukoliko se navedene primjedbe/predlozi/sugestije inkorporiraju u tekst Nacrta Zakona, jer se mora obezbjediti ostvarivanje prava NVO koje se isključivo bave oblastima prava lica s invaliditetom, nasilja u porodici i trgovine ljudima na naknadu troškova pružanja besplatnog pravnog savjetovališta.

Primjedba/Predlog/Sugestija 6:

U članu 57 stavu 3 Zakona nakon riječi: „*ako je*” dodaju se dvije tačke i riječi: „*lice iz člana 13 tačka 3 i 4,*”.

Obrazloženje Primjedbe/Predloga/Sugestije 6:

Lica s invaliditetom i žrtve nasilja u porodici i trgovine ljudima se veoma teško odlučuju za zaštitu svojih prava pred nadležnim institucijama, a pogotovo za isticanje bilo kakvih imovinskopravnih zahtjeva. Čak i kad ove zahtjeve istaknu, oni su obično vezani za naknadu materijalne i nematerijalne štete koju su pretrpjeli povredom njihovih prava ličnosti i drugih ljudskih prava i sloboda. Stoga je potpuno obeshrabrujuće za pripadnike/ce ovih grupe, koji/e

su u cjelini ili djelimično uspjeli/e u postupku i stekli/e imovinu, odnosno prihode, tražiti, vraćanje iznosa troškova ostvarenih po osnovu odobrene besplatne pravne pomoći u Budžet.

Važno je naglasiti da je vođenje postupaka pred nadležnim institucijama za lica s invaliditetom i žrtve nasilja u porodici i trgovine ljudima svojevrsna trauma, zbog dužine trajanja postupaka i neophodnosti da se stalno vraćaju i svjedoče o kršenjima svog ličnog integriteta i dostojanstva. Nerijetki su slučajevi da pripadnici/e ovih grupa odustanu od zaštite svojih prava pred nadležnim institucijama upravo iz straha da će pretpjeti višegodišnju traumu prolazeći kroz različite faze postupka i da na kraju neće doći do nikakve kompenzacije i satisfakcije za povredu svojih prava. Predložena dopuna odredbe člana 57 stava 3 upravo za cilj ima spriječavanje razloga za strah za nepostizanjem nikakve kompenzacije i satisfakcije, koja sada postoji u slučaju korišćenja besplatne pravne pomoći. Ukoliko se ova Primjedba/Predlog/Sugestija ne usvoji, pravo lica s invaliditetom i žrtava nasilja u porodici i trgovine ljudima na besplatnu pravnu pomoć može biti prije smetnja nego podrška države ovim grupama u zaštiti njihovih ljudskih prava i sloboda.

Inicijativa mladih s invaliditetom Boke

Izvršna direktorka

Miroslava-Mima Ivanović

